СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЗА ПРИЕМАНЕ НА НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ТЕСТОВЕ ЗА ПОЧТЕНОСТ ЗА ДЪРЖАВНИ СЛУЖИТЕЛИ, ПРОВЕДЕНИ В ПЕРИОДА 06.08-20.08.2026 г.

№	**Дата и начин на постъпване на становището** (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	**Име на лице/наименование ЮЛ**	**Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица**	**Предложения и становища**	**Приети/ неприети**	**Мотиви**
1.	**07.08.2026 г. – чрез Портала за обществени консултации**	**Атанас Янчев**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	• **Пълна липса на процедура за обжалване:** Проектът не предвижда никакъв ред, срокове или орган за административно или съдебно оспорване на заключението „неуспешно издържан тест за почтеност“. Тъй като това заключение води до тежки последици (прекратяване на служебно правоотношение или недопускане до конкурс), липсата на инстанционен контрол нарушава правото на защита. • **Създаване на нов Член за защита и обжалване:** Да се впише изрична разпоредба: *„Лицето, получило заключение „неуспешно издържан тест за почтеност“, има право в 14-дневен срок от съобщението да подаде възражение пред Изпълнителния директор на ИПА, който назначава тричленна комисия от магистри по психология за арбитражна повторна интерпретация на резултатите.“*	Приема се.	Разпоредбата на чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл предвижда резултатът от теста за почтеност да се оспорва по административен ред, за което е предложена уредба в чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба, но да не подлежи на самостоятелен съдебен контрол. Оспорването по административен ред се извършва пред трима психолози от Института по публична администрация.
2.	**07.08.2026 г. – чрез Портала**	**Атанас Янчев**	☒ Лицето действа от свое име	**Вътрешни технико-правни грешки в препратките:** • Член 21, ал. 3 препраща към несъществуваща разпоредба — „протокола по чл. 20, ал. 5“. Член 20 съдържа само 4 алинеи.	Приема се.	Извършени са съответни редакции в чл. 21 и чл. 20.

	за обществени консултации		☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	• Член 20, ал. 4 също съдържа грешка, препращайки към несъществуваща „сесия по ал. 5“ в същия член.		
3.	**11.08.2026 г. – чрез Портала за обществени консултации**	**Янаки Стоилов**[1]	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	**ПРАВЕН АНАЛИЗ** **на проекта на Наредба за условията и реда за провеждане на тестове за почтеност за държавни служители** *Обективна оценка за съответствие с Конституцията, ЗДСл, АПК, ЗНА, GDPR, правото на ЕС и стандартите за ефективна правна защита* *11 август 2026 г.* **I. Предмет и обхват на анализа** Настоящият анализ разглежда публикувания проект на Наредба за условията и реда за провеждане на тестове за почтеност за държавни служители. Проектът е 14 страници и урежда определянето на длъжности с висок корупционен риск, основанията за провеждане на тест, психометричните параметри, автоматизираното формиране и последващата психологическа интерпретация на резултата, неговото съхранение, достъпа до него и последиците за конкурсни, мобилностни и други процедури. Анализът е правен, а не психологически или статистически. Поради това не се прави самостоятелна научна оценка дали конкретният тест действително предсказва корупционно поведение. Правната оценка изследва дали нормативната конструкция осигурява достатъчна законова основа, предвидимост, пропорционалност, прозрачност, защита на личните данни и ефективна възможност за оспорване. Особено значение има изричният текст на чл. 13 от проекта: резултатът не е доказателство за реално извършени	Приема се по принцип.	В бележката не се съдържа конкретно предложение, което да бъде отразено в проекта на постановление и наредба.

[1] По отношение на авторството на този „правен анализ“ е постъпило становище от г-н Томислав Господинов (вж. ред 4 по-долу в таблицата), съгласно което конституционният съдия проф. д-р Янаки Стоилов няма общо с този „правен анализ“, който не е изготвян от него и не изразява неговата позиция относно обсъжданата наредба.

				корупционни действия и може единствено да сочи психологически нагласи, свързани с повишена склонност. Тази нормативно призната ограниченост на доказателствената стойност трябва да се съпостави с тежестта на последиците, които проектът свързва с отрицателния резултат. **II. Използвана нормативна рамка** · Конституция на Република България – принципите на правовата държава, равенството, защитата на личността и личния живот, правото на труд и законовото уреждане на държавната служба; · Закон за държавния служител (ЗДСл), включително законовата делегация, към която препраща § 2 от проекта; · Административнопроцесуален кодекс – законност, съразмерност, истинност, служебно начало, мотивираност и съдебна защита; · Закон за нормативните актове – йерархия на нормативните актове и забрана подзаконов акт да излиза извън законовата делегация; · Регламент (ЕС) 2016/679 (GDPR), особено принципите по чл. 5, основанията по чл. 6 и 9, правото на достъп по чл. 15 и режимът на автоматизираното индивидуално вземане на решения по чл. 22; · Регламент (ЕС) 2024/1689 (AI Act), доколкото използваната платформа и методика могат да представляват „система с ИИ“ по легалната дефиниция на регламента; · Харта на основните права на ЕС и ЕКПЧ – когато е приложимо правото на ЕС или когато неблагоприятна мярка засяга защитен аспект на личния живот и професионалната репутация.		
				III. Кратко правно заключение Проектът преследва легитимна публична цел – ограничаване на корупционния риск и повишаване на интегритета в държавната администрация. Самото използване на тест за почтеност не е поначало юридически недопустимо. Правната уязвимост възниква от начина, по който психометричен и вероятностен инструмент се превръща в юридически	Приема се по принцип.	Разпоредбата на чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл предвижда резултатът от теста за почтеност да се оспорва по административен ред, за което е предложена уредба в чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба, но не и на самостоятелен съдебен контрол. Оспорването

				релевантен критерий за достъп до длъжност, оправомощаване, мобилност и – в определена хипотеза – за прекратяване на служебно правоотношение. Най-същественият риск е асиметрията между тежестта на последицата и проверимостта на основанието. Проектът допуска бинарен краен резултат „успешно/неуспешно“, основан на непублична методика и статистически прагове, като на лицето не се предоставят числовите балове, скалните проценти, алгоритмите и защитените елементи на методиката. Същевременно отрицателният резултат може да блокира назначаване и ново явяване за една година. От правна гледна точка това не означава автоматично незаконосъобразност. Означава обаче, че режимът е изложен на повишен риск при контрол за законност, съразмерност, правна сигурност и ефективна защита, особено ако законът не съдържа достатъчно ясни материалноправни основания и гаранции, а ги оставя на наредбата и непубличната методика.		по административен ред се извършва пред трима психолози от Института по публична администрация. Предложената редакция на чл. 12 от проекта на наредба предвижда тестовете за почтеност да се изработват и стандартизират с психометричните и тестологични стандарти, приети и утвърдени от Европейската Федерация на Асоциациите на Психолозите (EFPA) като са посочени критерии за надеждност и валидност. Нормата на чл. 12 осигурява достатъчна гаранция за надеждност на тестовете. Целесъобразно е тестовите материали, алгоритмите за обработване, и други елементи на методиката да не бъдат разкривани, тъй като това може да доведе до последващо обезсмисляне на изследването на почтеността, в случай, че тези материали бъдат разпространени.
				IV. Законова делегация и нормативна йерархия Съгласно § 2 проектът се приема на основание чл. 7б, ал. 6 ЗДСл. Подзаконовият нормативен акт може да конкретизира законовата уредба, но не може самостоятелно да създава нови материалноправни ограничения или основания за прекратяване, които не следват достатъчно ясно от закона. Това е особено важно за чл. 7 от проекта. Той предвижда, че при определена процедура може да бъде назначено лице без валиден положителен резултат, но ако впоследствие не получи такъв резултат, органът по назначаването „може да прекрати	Приема се по принцип.	Разпоредбата на чл. 7 от НУРПТПДСл се отнася за процедури по чл. 15, ал. 2 от ЗДСл (ал. 3 на същия член е заличена от разпоредбата). Възможността за прекратяване на служебното правоотношение по заместване е предвидена в чл. 103, ал. 3 от ЗДСл, създадена с § 13 от ЗИД на ЗДСл (обн., ДВ,

				служебно правоотношение“. Прекратяването на служебно правоотношение е тежка правна последица. Неговото основание, фактически състав и пределите на оперативната самостоятелност следва да произтичат от закон, а не да бъдат конструирани самостоятелно с наредба. Следователно законосъобразността на чл. 7 зависи пряко от точния действащ текст на ЗДСл към момента на приемане. Ако законът само овластява Министерския съвет да уреди „условията и реда“ на теста, но не урежда прекратяване на служебно правоотношение вследствие на конкретния отрицателен резултат, разпоредбата би била уязвима като излизаща извън законовата делегация.		бр. 78 от 2026 г..). С наредбата не са създадени непредвидени в закона материалноправни ограничения или основания за прекратяване на служебното правоотношение.
				Сходен въпрос възниква при едногодишната забрана по чл. 5, ал. 2. Ако този срок и последицата от него са установени в закона, наредбата ги конкретизира. Ако не са, наредбата фактически създава временна материалноправна пречка за достъп до определени длъжности.	Приема се по принцип.	Забраната е установена в чл. 7б, ал. 5, изречение второ от ЗДСл, създаден с § 1 от ЗИД на ЗДСл (обн., ДВ, бр. 78 от 2026 г.): *„Лице, което не е издържало успешно тест за почтеност, не може да се яви на следващ тест за почтеност в срок от една година от датата на съобщаването на резултата.“*
				V. Правна природа на теста и резултата Проектът конструира резултата като сложен фактически продукт. По чл. 20 той има два компонента: автоматично получен резултат с числови стойности по отделните скали и интерпретация от служител на Института по публична администрация. Интерпретаторът трябва едновременно да удостовери автоматично получения резултат, да извърши психологическо оценяване и да даде заключение. По чл. 21 крайното заключение не съдържа числени балове, скални проценти или детайлен психологически анализ. То е бинарно: „успешно издържан“ или „неуспешно издържан“. Така нормативната конструкция превежда многомерна психометрична информация в двоичен юридически релевантен статус. Това е ключов момент. Колкото повече правната последица зависи от бинарния статус, толкова по-важни стават	Приема се по принцип.	Правото на оспорване по административен ред на резултата от положен тест за почтеност е скрепено в чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл и чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба. Нормата на чл. 12 осигурява достатъчна гаранция за надеждност на тестовете. Разпоредбите на чл. 20 – 23 гарантират необходимата квалификация и реална психологическа оценка от служителите на Института по публична администрация, както и независимостта и безпристрастността на оценката.

				надеждността на измерването, валидността за конкретната популация, прозрачността на прага, контролът за грешки и възможността за независима проверка. Правото не изисква непременно публичност на самите тестови въпроси, но изисква достатъчна проверимост на фактическата основа на неблагоприятната последица.		
				VI. Принцип на правната сигурност и определеност Чл. 11 позволява тестът да измерва личностни черти, социални възприятия, нагласи към професионалната среда, морално-етични нагласи и „други психологични конструкти“, ако са емпирично установени като индикатори или предиктори на склонност към корупционни действия. Формулировката е функционална, но широка. Чл. 15 от своя страна препраща към статистически изведени количествени прагове, а чл. 16 определя почтеността чрез съпоставка на „актуалния морален и професионално-етичен профил“ с показателите и другите елементи на методиката. Съществената част от критерия следователно се намира в методиката, а не в нормативния акт. Чл. 14, ал. 2 обявява техническата документация за непублична. Защитата на тестовата сигурност е разбираема и може да е необходима, защото предварителното узнаване на ключове и тестови айтеми би позволило манипулиране. Но непубличността трябва да се различава от непроверимостта. Съдът, контролният орган и при необходимост независим експерт трябва да могат да проверят валидността на приложената методика и правилното изчисляване на конкретния резултат. Правният риск се увеличава, ако нито нормативният акт, нито индивидуалното заключение позволяват на засегнатото лице да разбере кои релевантни показатели са довели до неблагоприятния изход. При бинарен резултат без числови показатели мотивирането може да се окаже формално, ако „професионалното становище“ не съдържа достатъчно индивидуализирани фактически основания.	Приема се частично.	Разпоредбата на чл. 11 от наредбата е прецизирана и „други психологични конструкти“ са отпаднали. Разпоредбата регламентира, че измерваните психологични променливи (личностни черти и качества, социални възприятия и нагласи, възприятия и нагласи към професионалната среда и морално-етични нагласи) са емпирично установени като валидни индикатори и/или прогностични показатели на склонността към извършване на различни корупционни действия в работен контекст. Съгласно чл. 15 психометричните критерии за издържан или неиздържан тест за почтеност са базирани върху установени и изведени със статистически методи критериални количествени (точкови) прагове по посочените в чл. 11, ал. 1 измервани психологични променливи. Нормата на чл. 12 осигурява достатъчна гаранция за надеждност на тестовете. Правото на оспорване по административен ред на резултата от положен тест за почтеност е въведено в чл. 7б,

						ал. 2 от ЗДСл и чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба.
				VII. Пропорционалност Антикорупционната превенция е легитимна цел. Тя може да оправдае по-високи стандарти за длъжности, при които съществува реален висок корупционен риск. Пропорционалността обаче изисква връзка между риска на конкретната длъжност, надеждността на използвания инструмент и тежестта на последицата. Особено чувствителна е едногодишната невъзможност за ново явяване след неуспешен тест. Това не е само технически период за повторно измерване. В съчетание с чл. 6–10 тя може да има ефект на временна забрана за участие или заемане на определени длъжности. Ако тестът измерва сравнително устойчиви психологически конструкти, законодателят трябва да обоснове защо срокът е точно една година; ако измерва моментен профил, възниква обратният въпрос – защо един моментен резултат поражда толкова продължителна пречка. Пропорционалността е особено проблемна при действащ служител, когато тестът се провежда след мотивирана препоръка на инспекторат. Тогава отрицателният резултат се наслагва върху вече съществуващо служебно правоотношение и може да засегне професионална репутация, развитие и длъжностен статус.	Не се приема.	Разпоредбата на чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл предвижда резултатът от теста за почтеност да се оспорва по административен ред, за което е предложена уредба в чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба, но не и на самостоятелен съдебен контрол. Оспорването по административен ред се извършва пред трима психолози от Института по публична администрация. Ограничението лице, което не е издържало успешно тест за почтеност, да не може да се яви на следващ тест за почтеност в срок от една година от датата на съобщаването на резултата е установено на законово ниво – чл. 7б, ал.5 от ЗДСл и не представлява първична уредба в проекта на наредба.
				VIII. Право на защита и съдебен контрол Чл. 25 е централната разпоредба за правото на защита. Лицето има неограничен във времето достъп до резултатите си, но няма достъп до тестови книжки, ключове за оценяване, алгоритми за обработване, защитени елементи на методиката, техническата документация и самоличността на служителите, изготвили заключението. Ограничаването на достъпа до самите тестови материали може да е оправдано. По-трудно е да се оправдае ограничение, което практически лишава лицето от информацията, необходима да провери дали неговият резултат е правилно формиран. Правото на защита не изисква непременно пълно разкриване пред самото лице; възможни са защитени процедури пред съд	Приема се по принцип.	Разпоредбата на чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл предвижда резултатът от теста за почтеност да се оспорва по административен ред, за което е предложена уредба в чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба, но не и на самостоятелен съдебен контрол. Оспорването по административен ред се извършва пред трима психолози от Института по публична администрация.

				или експерт. Но трябва да съществува ефективен механизъм за проверка. Чл. 25, ал. 5 допълнително предвижда, че упражняването на правата по GDPR не включва право на изменение, подмяна или повторна интерпретация на автоматично получения резултат, освен при техническа, фактическа или очевидна грешка. Тази норма е разбираема като разграничение между правата по защита на данните и специалния ред за оспорване. Тя би била проблемна, ако се тълкува като обща забрана за съдържателен контрол върху професионалната интерпретация или върху методологично неправилно приложение, което не е „очевидна“ грешка. Ефективният съдебен контрол предполага съдът да може да установи поне: коя версия на методиката е използвана; какви са приложимите прагове; дали алгоритъмът е приложен правилно; дали резултатът е валиден; дали човешката интерпретация е реална; дали са отчетени ограниченията на методиката; и дали крайният резултат обосновава конкретната правна последица.		
				IX. Защита на личните данни Тестът очевидно включва обработване на лични данни. Част от данните представляват психологически характеристики, ценности и нагласи. Проектът изрично сочи основания по чл. 6, пар. 1, б. „в“ и „д“ и чл. 9, пар. 2, б. „ж“ GDPR. Ако се обработват специални категории данни, националното право трябва да осигури подходящи и конкретни мерки за защита на основните права и интереси на субекта. Приложение № 2 съдържа едновременно уведомяване за законово основание и декларация за „доброволно съгласие“. Това смесване е концептуално проблематично. Когато обработването е необходимо по закон и отказът от тест води до неблагоприятна служебноправна последица, съгласието трудно може да изпълнява функцията на свободно дадено правно основание. То може да има значение като потвърждение за информираност или за физическа готовност за участие, но не следва да създава впечатление, че обработването зависи от свободно оттегляемо съгласие.	Приема се.	Извършена е необходимата редакция в Приложение № 2.

				Чл. 25, ал. 1 предвижда достъп на лицето до всички резултати „неограничено във времето“. Това поражда въпрос по принципа за ограничение на съхранението по чл. 5, пар. 1, б. „д“ GDPR. Правото на субекта да има достъп не е самостоятелно основание администраторът да съхранява данните безсрочно. Необходим е ясно определен срок или критерий за съхранение, свързан с целите, правните последици, давностните срокове и необходимостта от защита при спорове.	Приема се.	Извършена е редакция в чл. 25, ал. 1, като срокът за съхранение е ограничен до 5 години от съобщаването на резултата от теста за почтеност.
				Проектът използва ЕГН, ПИН, УИН на сесия и УИН на валиден резултат. Това налага високи изисквания за контрол на достъпа, регистриране на справките, информационна сигурност и минимизиране на данните.	Приема се по принцип.	Законът и наредбата съдържат необходимите норми относно защитата на личните данни във връзка с провеждане на тестове за почтеност. В бележката не се съдържа конкретни предложения за изисквания за контрол на достъпа, регистриране на справките, информационна сигурност и минимизиране на данните, които да бъдат разгледани.
				X. Автоматизирано вземане на решения и чл. 22 GDPR По чл. 20 автоматичният резултат съдържа числови стойности по скалите, а психологът извършва интерпретация. Формално крайният резултат не е изцяло автоматизиран. Това обаче не приключва анализа по чл. 22 GDPR. В решението по дело C-634/21, SCHUFA, Съдът на ЕС прие широко функционално разбиране за автоматизираното решение: автоматично формирана вероятностна стойност може да попадне в чл. 22, когато трето лице придава на тази стойност определяща роля за последващо решение. За разглеждания проект въпросът е дали човешката интерпретация представлява действителна, съдържателна и независима преценка, или по същество удостоверява автоматично изчислен резултат спрямо предварително зададени прагове. Чл. 23, ал. 1 засилва този въпрос, защото постановява, че професионалното заключение се основава единствено на автоматизирания резултат и приложената методика. Ако	Приема се.	Разпоредбите на чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл и чл. 24, ал. 4 от въвеждат правна възможност и процедура за оспорване по административен ред на резултата от проведен тест за почтеност. Съгласно чл. 20, ал. 1 и 2 от проекта на наредба, професионалното заключение въз основа на разчитането на автоматично получения резултат от Платформата се извършва въз основа на психологическо оценяване („разчитане“) от квалифициран психолог, а не единствено на

				психологът няма реална възможност да се отклони от автоматичната класификация при обосновани случаи, човешката намеса може да се окаже ограничена. Ако се приложи чл. 22, пар. 2, б. „б“ GDPR – решение, разрешено от правото на държава членка – законовата рамка трябва да предвижда подходящи мерки за защита на правата, свободите и законните интереси на субекта. Това повишава значението на човешкия контрол, мотивите, възможността за оспорване и информацията за логиката на обработването.		автоматично получения резултат.
				XI. AI Act – приложимост и високорисков режим Регламент (ЕС) 2024/1689 е релевантен само ако конкретната платформа/методика представлява „система с ИИ“ по смисъла на регламента. Самото наличие на алгоритъм или автоматично точкуване не е достатъчно за категоричен извод. Следователно квалификацията изисква техническа информация за начина, по който системата извежда резултатите. Ако системата е AI система и е предназначена да се използва за набиране или подбор на лица, за решения, засягащи условията на труд/служба, повишаване или прекратяване, тя може да попадне в Annex III на AI Act като high-risk система. Регламентът изрично третира определени AI системи в областта на заетостта и управлението на работници като високорискови. При профилиране на физически лица изключението за несъществен риск е допълнително ограничено. При такава квалификация стават релевантни изискванията за управление на риска, качество и управление на данните, техническа документация, логове, прозрачност, човешки надзор, точност, устойчивост и киберсигурност. За публичен орган, който използва високорискова система, особено значение може да има и оценката на въздействието върху основните права, когато са изпълнени предпоставките на регламента. Следователно проектът не следва автоматично да се обявява за несъответстващ на AI Act само защото използва автоматизирано точкуване. Но ако техническата реализация е AI система, нормативната уредба трябва да бъде прилагана съвместно с пряко приложимите задължения на AI Act.	Приема се по принцип.	Бележката не съдържа конкретни предложения, които да бъдат разгледани и отразени в проекта на наредба.

				XII. Конституционноправни аспекти Конституционната оценка трябва да бъде предпазлива. Не всяко условие за заемане на държавна длъжност представлява недопустимо ограничение на правото на труд. Държавната служба по естеството си допуска специални изисквания, включително изисквания за интегритет, когато са установени със закон и са обективно свързани с длъжността. Риск възниква, ако достъпът до служба или продължаването на правоотношението зависи от критерий, който е недостатъчно определен, непроверим или непропорционален. Принципът на правовата държава изисква предвидимост на правните последици и възможност за ефективен контрол. Равенството изисква еднакво третиране на сравними случаи и методика, която не поражда неоправдано различно въздействие върху защитени групи. Особено внимание заслужава репутационният ефект на формулировката „неуспешно издържан тест за почтеност“. Макар чл. 13 да отрича доказателствена стойност за реална корупция, терминологията може фактически да бъде възприемана като отрицателна нравствена квалификация. Затова конфиденциалността и ограничението на достъпа до резултата са съществени гаранции.	Приема се по принцип.	Бележката не съдържа конкретни предложения, които да бъдат разгледани и отразени в проекта на наредба. Правото на оспорване по административен ред на резултата от положен тест за почтеност е скрепено в чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл и чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба. Нормата на чл. 12 осигурява достатъчна гаранция за надеждност и пропорционалност на тестовете. Разпоредбите на чл. 20 – 23 гарантират необходимата квалификация и реална психологическа оценка от служителите на Института по публична администрация, както и независимостта и безпристрастността на оценката.
				XIII. ЕКПЧ и професионален живот Практиката на ЕСПЧ приема, че спорове по служебни отношения не попадат автоматично в чл. 8 ЕКПЧ. При определена тежест обаче неблагоприятни професионални мерки могат да засегнат „личния живот“ чрез сериозно отражение върху репутацията, професионалните връзки и възможността за развитие. В Denisov v. Ukraine Голямата камара систематизира подхода за преценка на последиците върху личния живот. За теста за почтеност това означава, че не всяко отрицателно заключение ще активира чл. 8. Но когато резултатът води до прекратяване, трайна професионална стигма или сериозно препятствие пред кариерата, гаранциите за законност, предвидимост и процедура придобиват по-голяма тежест.	Приема се по принцип.	Бележката не съдържа конкретни предложения, които да бъдат разгледани и отразени в проекта на наредба.

XIV. Анализ на основните разпоредби

Разпо-редба	Предмет	Риск	Правна оценка
чл. 3	Определяне на длъжности с висок корупционен риск със заповед	Среден	Необходима е ясна законова рамка и обективна връзка с длъжностните функции; публикуването подпомага прозрачността.
чл. 4	Основания за тест, включително препоръка на инспектората	Среден/ висок	При действащ служител мотивираната препоръка трябва да е проверима и да не допуска произволно селективно тестване.
чл. 5, ал. 2	Една година без право на нов тест	Висок	Съществена материална последица; нужда от ясна законова основа и обосновка за срока.
чл. 6	Отрицателен тест блокира назначаването	Висок	Психометричният резултат става решаващо условие за достъп до служба.
чл. 7	Възможност за прекратяване	Много висок	Изисква пряко и достатъчно определено законово основание; наредбата не може сама да създаде основание за прекратяване.

Приема се частично.

Чл. 3 – законовата рамка е ясна и подзаконовата уредба е съобразена с нея.

Хипотезата на чл. 7б, ал. 3 от ЗДСл изисква мотивираната препоръка на инспекторат да бъде одобрена от органа по назначаването.

Чл. 5, ал. 2 – последиците и срокът са установени в чл. 7б, ал. 5, изр. второ от ЗДСл.

Чл. 6 – Нормата на чл. 12 осигурява достатъчна гаранция за надеждност на тестовете. В чл. 24, ал. 4 е предвиден административен ред за оспорване на резултата от тест за почтеност.

Чл. 7 – възможността за прекратяване на служебното правоотношение по заместване е регламентирана в чл. 103, ал. 3 от ЗДСл.

Чл. 11 – понятието „други психологични конструкти“ е премахнато от чл. 11.

Чл. 14-16 – въведена е процедура за оспорване по административен ред на резултата от тест за почтеност.

Чл. 20 – 23 – разпоредбите гарантират необходимата квалификация и реална психологическа оценка от служителите на Института по публична администрация. В частност, чл. 22, ал. 5 и чл. 23 гарантират независимостта и

				чл. 11	Широк предмет на психологическо измерване	Среден/ висок	„Други психологични конструкти“ прехвърля значителна нормативна тежест към методиката.		безпристрастността на оценката. Чл. 25 – правото на защита е въведено в чл. 24, ал. 4. Срокът за достъп по чл. 25, ал. 1 е коригиран на 5 години. Приложение № 2 – Извършена е необходимата редакция, като отпада съгласието.
				чл. 13	Резултатът не доказва корупция	Гаранция	Правилно ограничение на доказателствената стойност; трябва да се отчита при всяка последица.		
				чл. 14–16	Непублична методика и статистически прагове	Висок	Защитата на теста е легитимна, но не трябва да изключва съдебна/експертна проверимост.		
				чл. 20–23	Автоматичен резултат + психологическа интерпретация	Висок	Ключов е въпросът дали човешката намеса е реална и независима.		
				чл. 25	Достъп и ограничения	Висок	Ограниченията не трябва да обезсмислят правото на защита; безсрочният достъп поставя въпрос за сроковете за съхранение.		
				Приложение № 2	„Доброволно съгласие“ при законово задължение	Среден/ висок	Риск от смесване на правни основания и съмнение относно свободния характер на съгласието.		
				XV. Юридико-технически дефекти				Приема се.	Извършени са съответни корекции в чл. 9, 10,

				В чл. 9 и чл. 10 е използвана препратка „във връзка с ал. 5, ал. 2“. Такава препратка е очевидно дефектна и не позволява еднозначно установяване на волята на нормотворeца. Когато препратката е свързана с правото на явяване на тест и последиците от него, грешката има не само редакционно, но и правно значение. В приложение № 2, т. 2 е посочено уведомяване „по чл. 13 и/или чл. 1“ от GDPR. Тази формулировка също следва да се разглежда като юридико-технически проблем, тъй като чл. 13 и чл. 14 са типичните разпоредби относно информацията към субекта, докато чл. 1 определя предмета и целите на регламента. В приложение № 1 се среща повторение „да се публикува се публикуват“. Само по себе си то не влияе на материалната законосъобразност, но потвърждава необходимостта от прецизна правно-техническа редакция преди приемане.		Приложение № 2, т. 2 и Приложение № 1.
				XVI. Системни правни рискове 1. Риск от пренасяне на съществени материалноправни критерии от закона и наредбата в непублична методика. 2. Риск отрицателният резултат да има по-тежки последици, отколкото позволява нормативно признатата му доказателствена стойност. 3. Риск правото на защита да бъде формално, ако лицето не може да разбере и оспори съществените основания за резултата. 4. Риск човешката интерпретация да не представлява достатъчно самостоятелен контрол върху автоматичното точкуване. 5. Риск от несъответствие с принципите за минимизация и ограничение на съхранението на лични данни. 6. Риск от смесване на законово основание за обработване с „доброволно съгласие“ в ситуация на властова зависимост. 7. Риск от ultra vires, ако наредбата създава самостоятелни основания за прекратяване или временни пречки, които законът не е установил.	Приема се по принцип.	Всеки от изброените рискове е адресиран във връзка с предложенията, направени по-горе в становището.

				8 Условен риск по AI Act, ако техническата система представлява AI система и попада в високорисковите случаи по Annex III. 9. Предвидената разпоредба, че „резултатите от проведените тестове не подлежат на обжалване“, поражда сериозни съмнения от гледна точка на правото на ефективна защита, доколкото отрицателният резултат може да произведе пряко значими последици за достъпа до държавна служба, кариерното развитие и дори за запазването на вече възникнало служебно правоотношение. Конституцията установява като общ принцип съдебния контрол за законност върху актовете и действията на административните органи, като изключването на обжалваемостта на засягащи лицата административни актове е допустимо само със закон, а не с подзаконов нормативен акт; при това Конституционният съд последователно приема, че подобни изключения подлежат на ограничително тълкуване. Особено проблематично е, че самият проект на наредбата в чл. 25, ал. 4 изрично препраща към разпоредбите на ЗДСл относно „реда за оспорване на резултата от теста за почтеност“, което създава вътрешно противоречие в нормативния пакет. Дори ако резултатът от теста не бъде квалифициран като самостоятелен индивидуален административен акт, неговата необжалваемост не следва да води до фактическата му непроверимост: при оспорване на последващ отказ за назначаване, прекратяване или друга неблагоприятна служебноправна мярка съдът трябва да разполага с реална възможност да провери законосъобразността, достоверността и методологичната обоснованост на резултата, върху който тази мярка е основана.		
				XVII. Балансиращи гаранции в проекта За обективността на анализа следва да се отчетат и гаранциите, които проектът съдържа. Те намаляват част от рисковете, макар да не ги елиминират. изрична забрана тестът да се интерпретира като доказателство за реално извършена корупция; забрана за въпроси, засягащи пряко или косвено расов/етнически произход, политически, религиозни,	Приема се по принцип.	Становището не съдържа предложения, които да бъдат разгледани в рамките на настоящите обществени консултации.

				философски и синдикални убеждения, здравословно състояние, сексуална ориентация и личен/семеен живот; изискване за международно приети психометрични стандарти, надеждност и валидност; изискване интерпретацията да се извършва от магистър по психология със специализирано обучение; декларации за конфиденциалност и липса на личен интерес; забрана органът по назначаването и конкурсната комисия да влияят върху интерпретацията; ограничен HR достъп – по правило до наличието/липсата на валиден положителен резултат, а не до пълния психологически профил.		
				XVIII. Финално заключение Проектът изгражда нов тип превантивен административен инструмент: психометрична оценка на склонности и нагласи, която се използва като нормативно релевантен филтър за длъжности с висок корупционен риск. Целта е легитимна и част от предвидените гаранции са разумни. Същевременно правната конструкция е уязвима в няколко съществени точки. Най-силният проблем е, че неблагоприятна служебноправна последица може да бъде основана на бинарно заключение, чиято съществена методологична основа е непублична и чиито числови показатели не се съдържат в крайното заключение. Това създава напрежение между сигурността на теста и ефективността на правото на защита. Втората критична зона е нормативната йерархия. Всеки елемент, който води до отказ от назначаване, едногодишна пречка или прекратяване на вече възникнало служебно правоотношение, трябва да има достатъчно ясно законово основание. Наредбата може да урежда процедурата, но не може да замества закона при създаването на съществени ограничения. Третата критична зона е защитата на данните и автоматизацията. Системата създава психологически профил и автоматично числово оценяване. Реалната степен на човешка намеса е определяща за анализа по чл. 22 GDPR. Ако	Приема се частично.	Всяко от изброените заключения е адресирано във връзка с предложенията, направени по-горе в становището.

				техническата реализация представлява AI система, допълнително трябва да се оцени режимът по AI Act, включително възможната квалификация като високорискова система в сферата на заетостта/служебните отношения. Общата оценка е, че проектът не е поначало несъвместим с принципите на правовата държава, но в настоящия си вид съдържа съществени правни рискове. Най-висок риск носят разпоредбите за тежките последици от отрицателния резултат, непубличността и проверимостта на методиката, ограниченията при достъпа и повторната интерпретация, безсрочното съхранение/достъп и евентуалното излизане извън законовата делегация.		
4.	**12.08.2026 г. – чрез Портала за обществени консултации**	**Томислав Господинов**	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: проф. д-р Янаки Стоилов	Конституционният съдия проф. д-р Янаки Стоилов няма общо с изложения в горния коментар „правен анализ“. Същият не е изготвян от него и не изразява неговата позиция относно обсъжданата наредба.	Приема се по принцип.	В становището не се съдържа конкретно предложение, което да бъде разгледано в рамките на настоящите обществени консултации.
5.	**13.08.2026 г. – чрез Портала за обществени консултации**	**Адриана Андонова**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	1. В Преходните и заключителните разпоредби на проекта на Наредбата да се създаде нов § 4 със следния текст: „§ 4. До осигуряване на техническо обезпечаване за провеждане на тестовете за почтеност, но не по-късно от 1 декември 2026 г., в процедурите за заемане на длъжности с висок корупционен риск, открити след влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител, не се провежда тест за почтеност.“ Мотиви: Предложението има за цел да отрази изрично в Наредбата преходния режим, предвиден в § 19 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител, и да осигури яснота относно прилагането му до осигуряване на необходимата техническа обезпеченост за провеждане на тестовете за почтеност.	Не се приема.	§ 20 от ПЗР на ЗИД на ЗДСл (обн., ДВ, бр. 78 от 2026 г.) предвижда в процедурите за заемане на длъжности по чл. 7а, открити след влизането в сила на този закон, да не се провежда тест за почтеност до осигуряване на техническо обезпечаване за това, но не по-късно от 1 декември 2026 г. Не е необходимо възпроизвеждане на законова норма в подзаконовия акт.
				2. В проекта на Наредбата да се създаде разпоредба, която изрично да регламентира реда за оспорване на резултата от	Приема се.	Разпоредбата на чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл предвижда резултатът от

				теста за почтеност, включително компетентния орган, срока и реда за подаване на жалба. Мотиви: Предложението цели да се гарантира правото на защита на лицата, положили тест за почтеност, и да се осигури яснота относно реда за оспорване на резултата от теста.		теста за почтеност да се оспорва по административен ред, за което е предложена уредба в чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба, но не и на самостоятелен съдебен контрол. Оспорването по административен ред се извършва пред трима психолози от Института по публична администрация.
				Срок за получаване на резултата 3.Предложение: В чл. 24 да се създаде нова алинея, с която да се определи срок за изготвяне и съобщаване на резултата от теста за почтеност, считано от датата на провеждането му. Мотиви: Определянето на конкретен срок ще гарантира предвидимост на процедурата и няма да допуска неопределено забавяне, което би могло да препятства или забави назначаването на кандидат.	Приема се.	В чл. 20, ал. 4 е въведен срок от 5 работни дни за изготвяне на протокола, в който се обективират резултатите от проведен тест за почтеност. Разпоредбата на чл. 24, ал. 3, в публикуваната за обществени консултации редакция, съдържа срок за съобщаване на резултата - най-късно в работния ден, следващ подписването на заключението. Нормата е прецизирана и допълнена.
				4. Отстраняване на техническа или фактическа грешка Предложение: В чл. 25, ал. 5 да се регламентират редът, срокът и компетентното лице/орган за установяване и отстраняване на техничесна, фактическа или очевидна грешка при обработването на резултата от теста. Мотиви: Необходимо е да се гарантира ясен и ефективен механизъм за коригиране на грешки при автоматизираното обработване и интерпретиране на резултатите, както и защита на правата на лицата, положили теста.	Приема се по принцип.	Предвид създадената уредба в чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл и чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба относно оспорване по административен ред на резултата от положен тест за почтеност, не е необходимо създаване на отделна норма за отстраняване на техническа грешка, тъй като за нейното оспорване е приложим така въведеният общ административен ред за оспорване на резултатите от тестовете за почтеност.
				5. Технически предложения 1. По чл. 9:	Приема се.	Извършена е съответна редакция в чл. 9.

				Да се коригира препратката „ал. 5, ал. 2“ на „чл. 5, ал. 2“.		
				2. По чл. 10: Да се коригира препратката „ал. 5, ал. 2“ на „чл. 5, ал. 2“.	Приема се.	Извършена е съответна редакция в чл. 10.
				3. По чл. 20, ал. 4: Да се коригира препратката към „ал. 5“, тъй като в чл. 20 липсва ал. 5, като се посочи правилната алинея.	Приема се.	Извършена е необходимата редакция в чл. 20.
6.	**13.08.2026 г. – чрез Портала за обществени консултации**	**Адриана Андонова**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	Предлагам в Преходните и заключителните разпоредби да се създаде нов § 6 със следното съдържание: „§ 6. Държавните служители, които към датата на влизане в сила на наредбата заемат длъжности, определени като длъжности с висок корупционен риск, не подлежат на тест за почтеност единствено поради заемането на съответната длъжност.“	Приема се по принцип.	В §19, ал. 2 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (обн. ДВ 78 от 2026 г.) е предвидено, че разпоредбата на чл. 7б, ал. 1 не се прилага за служителите, които са в служебно правоотношение към датата на влизането в сила на този закон, освен при последващо възникване на обстоятелство в случаите по чл. 7б, ал. 2, 3 и 4. Не е необходимо възпроизвеждане на законовата норма в подзаконовия акт.
7.	**15.08.2026 – чрез Портала за обществени консултации**	**Даниел Топалов**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	**I. Отстраняване на вътрешното противоречие относно обжалваемостта** **Предложение:** В § 2, т. 12, буква „б“ от проекта на постановление новосъздаваната ал. 6 на чл. 70 от Наредбата за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност на държавни служители да се измени така: „(6) Резултатите от проведените тестове за общи компетентности и познания за държавната администрация не подлежат на обжалване.“ **Мотиви:** В сегашната редакция разпоредбата обхваща и теста за почтеност, което влиза в пряко противоречие с чл. 25, ал. 4 от проекта на наредба, който изрично препраща към	Приема се.	Извършени са необходимите редакции в § 2, т. 12, буква „б“ от проекта на постановление, като е предвидена необжалваемост на резултатите от проведените тестове за общи компетентности и познания за държавната администрация и възможност за оспорване на резултатите от тестовете за почтеност по реда на чл. 24, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за провеждане

				разпоредбите на ЗДСл „относно правните последици и **реда за оспорване** на резултата от теста за почтеност“. Нормативен пакет, в който единият акт предвижда ред за оспорване, а другият го изключва, е дефектен и създава сигурна почва за оспорване. Отделно, изключване на обжалваемостта на резултат, който обуславя отказ от назначаване или прекратяване на служебно правоотношение, може да бъде въведено само със закон, не с подзаконов акт. Предложената редакция запазва действащото положение за теста за общи компетентности, където последицата е класиране, а не оценка на личността.		на тестове за почтеност за държавни служители.
				II. Възражение и повторна интерпретация — нов чл. 25а **Предложение:** Да се създаде нов чл. 25а: „Чл. 25а. (1) Лице, получило заключение „неуспешно издържан тест за почтеност“, може в 14-дневен срок от съобщаването на резултата да подаде мотивирано възражение до изпълнителния директор на Института по публична администрация. (2) Изпълнителният директор възлага повторна интерпретация на автоматично получения резултат на служители по чл. 22, ал. 1, които не са участвали в първоначалната интерпретация, при спазване на изискванията по чл. 12, ал. 3 и чл. 22, ал. 4. (3) Произнасянето се извършва в 14-дневен срок от постъпване на възражението. Когато при повторната интерпретация или при проверката се установи техническа, фактическа или очевидна грешка, протоколът се отменя и се издава нов протокол. (4) В случаите по ал. 3, изречение второ ограничението по чл. 5, ал. 2 не се прилага. Ограничението по чл. 5, ал. 2 не се прилага и когато тестовата сесия не е проведена или е била прекъсната по причини по чл. 70, ал. 5 от Наредбата за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност на държавни служители.“ **Мотиви:** Чл. 25, ал. 5 вече признава съществуването на техническа, фактическа и очевидна грешка, но не урежда **кой, в какъв срок и по какъв ред** я установява и отстранява.	Приема се.	Разпоредбата на чл. 7б, ал. 2 от ЗДСл предвижда резултатът от теста за почтеност да се оспорва по административен ред, за което е предложена уредба в чл. 24, ал. 4 от проекта на наредба, но не и на самостоятелен съдебен контрол. Оспорването по административен ред се извършва пред трима психолози от Института по публична администрация.

				Право, за което не е предвиден процесуален ред, е недействащо право. Предложението не създава инстанционен контрол по същество, не разкрива тестови въпроси, ключове или алгоритми и не изисква нов щат — повторната интерпретация се извършва от вече наличните служители по чл. 22, ал. 1. То осигурява **втори независим човешки поглед**, което е точно елементът, който Съдът на ЕС изисква, когато автоматично изчислена стойност има определяща роля за последващо решение (решение по дело C-634/21, SCHUFA). Изричното изключване на едногодишната забрана при отменен поради грешка резултат е логически необходимо — в противен случай лицето би понесло санкция за технически пропуск на администрацията.		
				III. Проверимост на методиката пред съд и вещо лице — чл. 14, ал. 2 **Предложение:** В чл. 14, ал. 2 да се добави второ изречение: „Техническата документация по ал. 1, приложената версия на методиката и записите (логове) от платформата по чл. 17, ал. 1 относно конкретния резултат се предоставят при поискване на съд и на назначено от него вещо лице, при спазване на изискванията за конфиденциалност по чл. 12, ал. 3.“ **Мотиви:** Това е ключовата разлика между **непубличност** и **непроверимост**. Защитата на тестовата сигурност е напълно легитимна — предварителното узнаване на айтеми и ключове би обезсмислило инструмента. Но ако документацията не е достъпна дори за съда, който разглежда спор по отказ от назначаване или по прекратяване, съдебният контрол става фиктивен, а актът — уязвим по чл. 47 от Хартата. Сравнителен ориентир: в Нидерландия отказът за издаване на декларация след проверка по Wet veiligheidsonderzoeken подлежи на съдебен контрол, като съдът може да се запознае с материалите при ограничен достъп за страната. Моделът позволява едновременно защита на чувствителната информация и реален контрол за законосъобразност.	Не се приема.	Предложената редакция на чл. 12 от проекта на наредба предвижда тестовете за почтеност да се изработват и стандартизират с психометричните и тестологични стандарти, приети и утвърдени от Европейската Федерация на Асоциациите на Психолозите (EFPA) като са посочени критерии за надеждност и валидност. Нормата на чл. 12 осигурява достатъчна гаранция за надеждност на тестовете. Целесъобразно е тестовите материали, алгоритмите за обработване, и други елементи на методиката да не бъдат разкривани, тъй като това може да доведе до последващо обезсмисляне на изследването на почтеността, в случай, че тези материали бъдат разпространени.

				Предложението не разкрива нищо пред кандидата и не създава ново задължение — то само потвърждава изрично това, което процесуалният закон и без това предполага.		Предприети са необходимите действия за осигуряване на теста за почтеност в срока по §20 от ЗИД на ЗДСл, като тестът ще бъде разработен от висококвалифицирани психолози в съответствие със съвременните научни психометрични стандарти.
				IV. Срок за изготвяне и съобщаване на резултата **Предложение:** В чл. 20 да се създаде нова ал. 5: „(5) Интерпретацията и протоколът по ал. 3 се изготвят и подписват в срок до 10 работни дни от датата на провеждане на тестовата сесия.“ **Мотиви:** Проектът урежда срок за провеждане на сесията (чл. 19, ал. 3) и срок за публикуване на резултата (чл. 24, ал. 3 — работния ден след подписването), но **не и срок за самото подписване**. Между двата уредени срока стои неопределено във времето действие, от което зависи приключването на конкурсна процедура и назначаването на служител. Липсата на срок е несъвместима с чл. 11 АПК и създава риск от блокиране на процедури.	Приема се.	В чл. 20, ал. 4 е въведен срок от 5 работни дни за изготвяне на протокола, в който се обективират резултатите от проведен тест за почтеност. Разпоредбата на чл. 24, ал. 3, в публикуваната за обществени консултации редакция, съдържа срок за съобщаване на резултата - най-късно в работния ден, следващ подписването на заключението. Нормата е прецизирана и допълнена.
				V. Срок за заявяване на тестова сесия при класиран кандидат **Предложение:** В чл. 6, ал. 2 след думите „в сесия по заявка на съответната администрация по реда на чл. 19“ да се добави „заявена в 7-дневен срок от утвърждаване на протокола с класирането“. Аналогично допълнение да се направи и в чл. 7. **Мотиви:** Кандидат, класиран на първо място, се оказва в правно положение, изцяло зависимо от момента, в който администрацията реши да подаде заявка. Заявката е електронна и определянето на кратък срок не създава тежест.	Не се приема.	Предложението не е прието, тъй като и в момента няма срок, в който да приключи работата на конкурсната комисия.
				VI. Нормативна йерархия при прекратяване — чл. 7 и чл. 9	Не се приема.	Законът се прилага по силата на установения в Закона за нормативните актове принцип за прилагане на по-високия по степен нормативен акт. Също

				Предложение: В чл. 7, изречение последно думите „органът по назначаването може да прекрати служебно правоотношение“ да се заменят с: „служебното правоотношение може да бъде прекратено на основанията и по реда на Закона за държавния служител“. Аналогично в чл. 9, изречение последно относно прекратяването на оправомощаването. **Мотиви:** Прекратяването на служебно правоотношение е тежка правна последица, чието основание и фактически състав следва да произтичат от закон. Наредба, приета на основание чл. 7б, ал. 6 ЗДСл за уреждане на „условията и реда“ за провеждане на тестове, не може самостоятелно да конструира основание за прекратяване. Предложената редакция е чисто препращаща — тя запазва изцяло практическия ефект, но премахва риска от отмяна на разпоредбата като излизаща извън законовата делегация.		така са извършени допълнения в разпоредбите на чл. 7 и чл. 9 от наредбата по отношение на прекратяването на служебното правоотношение по заместване, съответно на оправомощаването.
				VII. Реален човешки надзор при интерпретацията **Предложение:** В чл. 23, ал. 1 след думите „приложената методика за неговата интерпретация“ да се добави ново изречение: „Служителят може мотивирано да не потвърди автоматично получения резултат, когато са налице обстоятелства по методиката, които обосновават това, включително резултати по контролните скали, поставящи под съмнение валидността на измерването.“ **Мотиви:** В сегашната редакция чл. 23, ал. 1 постановява, че заключението „се основава единствено“ на автоматизирания резултат и методиката, а чл. 21, ал. 2 го свежда до бинарен избор. При такава конструкция интерпретацията рискува да бъде квалифицирана като удостоверяване, а не като самостоятелна човешка преценка — с последицата, че решението попада изцяло в обхвата на чл. 22 ОРЗД. Добавката не задължава психолога да се отклонява от резултата. Тя единствено потвърждава, че има правната възможност да го направи — което е най-евтината възможна застраховка срещу оспорване на целия механизъм.	Приема се по принцип.	Не е необходимо изрично уреждане на тази възможност в наредбата, тъй като тя е обхваната в хипотезата на психологическата оценка и заключение, извършвани от квалифицирани служители на Института по публична администрация, а впоследствие и при евентуално оспорване по административен ред на резултата от положен тест за почтеност.

				VIII. Защита на личните данни **1. Срок на съхранение.** В чл. 24 да се създаде нова алинея, определяща срок за съхранение на протоколите — 5 години от съобщаването на резултата, удължаван при висящ спор, а в чл. 25, ал. 1 думите „неограничено във времето“ да се заменят с „в рамките на срока за съхранение по чл. 24“. *Мотиви:* Безсрочното съхранение на психологически профил противоречи на принципа за ограничение на съхранението по чл. 5, пар. 1, буква „д“ ОРЗД. Правото на достъп на субекта не е основание администраторът да съхранява данните безсрочно. При тригодишна валидност и едногодишно ограничение петгодишен срок е повече от достатъчен.	Приема се.	Извършена е необходимата редакция в чл. 25, ал. 1.
				2. Приложение № 2, т. 2. Позоваването „по чл. 13 и/или чл. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679“ да се коригира на „по чл. 13 и/или чл. 14“.	Приема се.	Извършена е съответна редакция в Приложение № 2.
				3. Приложение № 2, т. 3. Да се измени така: „3. Нямам лични и здравословни причини за отлагане на проверката за почтеност и потвърждавам информираността си и готовността си да се явя на теста.“ *Мотиви:* Точка 2 правилно посочва, че обработването се извършва на основание чл. 6, пар. 1, букви „в“ и „д“ и чл. 9, пар. 2, буква „ж“ ОРЗД, т.е. по силата на закон. Точка 3 в сегашната редакция изисква „доброволно съгласие“ за същото обработване. Съгласие, дадено при служебна зависимост и при неблагоприятни последици от отказ, не е свободно дадено по смисъла на чл. 4, т. 11 и съображение 43 от Регламента и не може да бъде валидно основание. Предложената редакция запазва изцяло практическата функция на декларацията.	Приема се.	Извършена е необходимата редакция в Приложение № 2.

				4. Оценка на въздействието върху защитата на данните. Преди въвеждането на платформата в експлоатация да бъде извършена оценка по чл. 35 ОРЗД, като обобщено резюме се публикува. *Мотиви:* Обработването включва системно и мащабно оценяване на лични аспекти на физически лица, въз основа на което се вземат решения с правни последици. Оценката е задължителна по пряко приложимо право и не подлежи на преценка по целесъобразност. Частичната предварителна оценка по проекта не я замества и в т. 6.5 дори заявява, че не са идентифицирани рискове, „включително за възникване на съдебни спорове“ — извод, който при акт, обуславящ отказ от назначаване, не издържа проверка.	Не се приема.	Оценка е извършена в рамките на предварителната оценка на въздействието. Възможността кандидат, който не издържи успешно тест за почтеност в рамките на съответна процедура за заемане на длъжност с висок корупционен риск, да не бъде назначен, съответно преназначен, е уредена нормативно както на законово (в ЗДСл), така и на подзаконово ниво (в Наредбата за условията и реда за провеждане на тестове за почтеност за държавни служители (НУРПТПДСл) и Наредбата за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност на държавни служители (НПКПМДСл). Провеждането и резултатите от конкурсни и други процедури за заемане на длъжности за държавни служители, както и на тестове за почтеност, не подлежат на съдебен контрол.

				IX. Качество на методиката и публичен контрол **1. Периодична ревалидация.** В чл. 12 да се създаде нова алинея: „Надеждността и валидността на теста за почтеност се проверяват периодично, но не по-рядко от веднъж на три години, върху данни от проведените в Република България тестове. Обобщените психометрични показатели за надеждност и валидност, без тестовите материали и защитените елементи на методиката, се публикуват на интернет страницата на Института по публична администрация.“ *Мотиви:* Чл. 12, ал. 2 предвижда тестът да се стандартизира от организацията, която го е изработила — възложителят приема качеството по декларация на изпълнителя, без последващ контрол. Публикуването на **обобщени** параметри (коефициенти на надеждност, данни за валидност, размер на извадката) е стандартна практика по международните психометрични стандарти и не компрометира сигурността на теста: публикуват се показатели, не съдържание.	Приема се по принцип.	Предприети са необходимите действия за осигуряване на теста за почтеност в срока §20 от ЗИД на ЗДСл, като тестът ще бъде разработен от висококвалифицирани психолози в съответствие със съвременните научни психометрични стандарти. Не се предвижда възлагането на Института по публична администрация на отговорности, свързани с разработването, научната валидност и последващото актуализиране на тестовете за почтеност.
				2. Годишна статистика. Институтът по публична администрация да публикува ежегодно обобщена анонимизирана статистика за броя проведени тестове, дела на успешно и неуспешно издържаните, броя подадени възражения и броя отменени резултати. *Мотиви:* Това е нулев по разход инструмент за граждански и парламентарен контрол и единственият начин да се установи дали механизмът работи, или произвежда системно високи откази. Данните са необходими и за отчитането на ключов етап 226а пред Европейската комисия.	Не се приема.	Не се предвижда възлагането на Института по публична администрация на отговорности, свързани с изготвянето и публикуването на годишна статистика. След наблюдение на прилагането на нормативната уредба, свързана с тестовете за почтеност, последващо може да бъде извършена промяна в съответните норми.
				X. Съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1689 (AI Act) **Предложение:** При изграждането на платформата по чл. 17, ал. 1 да се извърши преценка дали тя представлява „система с ИИ“ по чл. 3, т. 1 от Регламент (ЕС) 2024/1689 и попада в т. 4 от Приложение III (заетост и управление на работници), като още на етап проектиране се осигурят система за управление на риска, техническа документация, автоматично генерирани	Приема се по принцип.	Предложената преценка не може да бъде извършена в рамките на настоящите обществени консултации, а в процеса на изграждане на платформата.

<table>
<tr>
<td></td><td></td><td></td><td></td>
<td>записи (логове), управление на качеството на данните и човешки надзор по чл. 12, чл. 14 и чл. 26 от Регламента, както и оценка на въздействието върху основните права по чл. 27, когато са налице предпоставките.

Мотиви: С Регламент (ЕС) 2026/1744 („Digital Omnibus on AI“), в сила от 27 юли 2026 г., приложимостта на изискванията към високорисковите системи по Приложение III беше отложена за 2 декември 2027 г. Отлагането не отменя изискванията — то дава срок.

Платформата се разработва сега и ще бъде в експлоатация далеч преди тази дата. Заложените изисквания е несравнимо по-евтино да бъдат отчетени на етап проектиране, отколкото чрез последващо преработване на действаща система, през която вече са преминали хиляди служители. Дневниците (логовете) са релевантни и за предложението по раздел III — без тях последващата проверка на конкретен резултат е технически невъзможна.</td>
<td></td><td></td>
</tr>
<tr>
<td></td><td></td><td></td><td></td>
<td>XI. Юридико-технически грешки, подлежащи на отстраняване преди приемането

Проектът съдържа значителен брой дефектни вътрешни препратки. Част от тях са свързани с правото на явяване на тест и с последиците от резултата, поради което имат не само редакционно, но и правно значение:

В проекта на наредба:
<table>
<tr><th>Разпоредба</th><th>Текст в проекта</th><th>Следва да се чете</th></tr>
<tr><td>чл. 8, ал. 3</td><td>„Наредбата за конкурсите и подбора при мобилност“</td><td>„Наредбата за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност на държавни служители“</td></tr>
</table>
</td>
<td>Приема се.</td><td>Извършена е съответна редакция в чл. 8.</td>
</tr>
<tr>
<td></td><td></td><td></td><td></td>
<td>
<table>
<tr><th>Разпоредба</th><th>Текст в проекта</th><th>Следва да се чете</th></tr>
<tr><td>чл. 9, изр. 2</td><td>„във връзка с ал. 5, ал. 2“</td><td>„във връзка с чл. 5, ал. 2“</td></tr>
</table>
</td>
<td>Приема се.</td><td>Извършена е съответна редакция в чл. 9.</td>
</tr>
</table>

				Разпоредба	**Текст в проекта**	**Следва да се чете**	Приема се.	Извършена е съответна редакция в чл. 10.
				чл. 10	„във връзка с ал. 5, ал. 2“	„във връзка с **чл. 5, ал. 2**“		
				Разпоредба	**Текст в проекта**	**Следва да се чете**	Приема се.	Извършена е необходимата редакция в чл. 20.
				чл. 20, ал. 4	„в досието на съответната сесия по ал. 5“	„по **чл. 17, ал. 4**“ — чл. 20 няма ал. 5, а досието на сесията е уредено в чл. 17, ал. 4		
				Разпоредба	**Текст в проекта**	**Следва да се чете**	Приема се.	Извършени са съответни редакции в чл. 21.
				чл. 21, ал. 1	„по ал. 1, т. 1 … по ал. 1, т. 2“	„по **чл. 20, ал. 1, т. 1** … по **чл. 20, ал. 1, т. 2“**		
				Разпоредба	**Текст в проекта**	**Следва да се чете**	Приема се.	Извършена е съответна редакция в чл. 21.
				чл. 21, ал. 3	„протокола по чл. 20, ал. 5“	„протокола по **чл. 20, ал. 4“**		
				Разпоредба	**Текст в проекта**	**Следва да се чете**	Приема се.	Съюзът „и“ е премахнат.
				чл. 22, ал. 4	завършва с висящ съюз „и“	редакционно приключване		
				Разпоредба	**Текст в проекта**	**Следва да се чете**	Приема се.	Извършени са съответни редакции в § 5 (преномериран на § 3).
				§ 5	„справките по чл. 19 от наредбата“	„заявките по **чл. 19** и справките по **чл. 26**“		
				Разпоредба	**Текст в проекта**	**Следва да се чете**	Приема се.	Извършена е съответна редакция в Приложение № 1.
				Приложение № 1, т. IV	„да се публикува се публикуват“	„да се публикува“		

				<table><tr><th>Разпоредба</th><th>Текст в проекта</th><th>Следва да се чете</th></tr><tr><td>Приложение № 2, т. 2</td><td>„по чл. 13 и/или чл. 1“</td><td>„по чл. 13 и/или **чл. 14**“</td></tr></table>	Приема се.	Извършена е съответна редакция в Приложение № 2.
				В проекта на постановление: • **§ 2, т. 12, буква „б“**, нова ал. 4 на чл. 70: „Резултатите **от** стават достъпни“ – липсва текст; да се чете „Резултатите **от теста** стават достъпни“.	Приема се.	Извършена е необходимата редакция в § 2, т. 12 от проекта на постановление.
				• **§ 2, т. 13**: буква „г“ е използвана два пъти; втората да стане буква „д“.	Приема се.	Извършена е съответна редакция в § 2, т. 13 от проекта на постановление.
				• **§ 2, т. 13**, последно изменение: посочено е, че „досегашната ал. 5 става ал. 6“, а цитираният текст е номериран „(5)“ — да се чете „**(6)**“.	Приема се.	Извършена е съответна редакция в § 2, т. 13 от проекта на постановление.
				• **Заключителна разпоредба:** след § 7 следва втори § 5 („Постановлението влиза в сила от 31 август 2026 г.“) – да се преномерира на **§ 8**.	Приема се.	Извършена е необходимото преномериране.
				На основание чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове моля всяко от изложените по-горе възражения, бележки и предложения да бъде разгледано и отразено в справката за постъпилите предложения като отделна позиция, с изрични самостоятелни мотиви за приемането или отхвърлянето му, без обединяване или общ отговор по няколко точки.	Приема се.	Изложени са мотиви по всяко отделно предложение.
8.	**19.08.2026 – чрез Портала за обществени консултации**	**Мартин Маринов**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	**Становище относно тестовете за почтеност** Считам, че **тестът за почтеност не следва да бъде достатъчен сам по себе си за оценка на почтеността на държавен служител**. Такъв тест може да даде както фалшиво положителен, така и фалшиво отрицателен резултат. Всеки, който е полагал изпити и тестове, знае разликата между това **да познаваш правилния отговор и действително да постъпваш по този начин**. Например на въпрос „Бихте ли посочили неверни факти в официално становище?“ непочтен	Не се приема.	Препоръката за провеждане на тест за почтеност е допълнителна и независима мярка спрямо останалите законоустановени последици от констатирани нарушения при проверка на инспекторат – ангажиране на дисциплинарната, административнонаказателната,

				служител лесно може да отговори „Не“ и да издържи теста. В същото време проверка на реалната му работа може да установи, че в официално становище е посочил неверни факти, въпреки че по преписката са били налични доказателства за обратното. Възможна е и обратната ситуация – почтен служител да разбере неправилно или различно даден въпрос и да не издържи теста, въпреки че реалното му служебно поведение не показва проблем с почтеността. Тук възниква и **парадокс в самия предложен механизъм**. Проектът допуска служител да бъде изпратен на тест именно въз основа на мотивирана препоръка на инспекторат след извършена проверка. Ако при тази проверка вече са установени обективни данни за непочтено поведение, а след това служителят издържи психологическия тест, **кой резултат следва да има превес – установените факти или тестът?** Обратният проблем също е възможен – проверката да не установи нарушение, но служителят да не издържи теста. Самият проект посочва, че резултатът от теста **не е доказателство за реално извършени корупционни действия**, а може само да показва определени психологически нагласи. Въпреки това крайният резултат се свежда до „успешно издържан“ или „неуспешно издържан“. **Предлагам тестът да бъде само помощен елемент от проверката**, а резултатът му задължително да се съпоставя с обективни данни за действителното служебно поведение – жалби и сигнали, резултатите от проверки по тях, извадка от преписки, актове и становища и съответствието им с наличните доказателства. Следва изрично да се уреди и как се процедира при противоречие между теста и установените факти. **Положителният тест не трябва да обезсилва доказано непочтено поведение, както и отрицателният тест не трябва сам по себе си да доказва такова.** **Без тази връзка с реалното поведение тестът показва преди всичко дали лицето може да разпознае очаквания „правилен“ отговор, а не дали действително изпълнява задълженията си почтено.**		имуществената или наказателната отговорност на служителя, съгласно чл. 46, ал. 4 и чл. 46а, ал. 2 от Закона за администрацията и чл. 62, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Последиците от неуспешно издържан тест за почтеност са уредени в ЗДСл, НУРПТПДСл и НПКПМДСл и те не са обвързани с последиците от установени по съответния нормативно регламентиран ред нарушения на служебните или гражданските задължения на лицето, положило тест за почтеност.